

בחברה טובה | כרמית ספיר ויץ

נהפוך את הרשת למקום בטוח יותר

"ניסינו לתת מענה לבעיה ללא יכולת אכיפה ושיטור". עדי זוטא, ממקימי המיזם צילום: יח"צ

תופעת האלימות ברשת גרמה לשלושה צעירים להקים את "כפתור אדום", עמותה שפיתחה לחצן מצוקה וירטואלי נגד בריונות מקוונת • "הדרך האפקטיבית ביותר לנהל את המלחמה הזו היא להיעזר ב'חוכמת ההמונים'", הם אומרים

בבריונות ברשת, כאשר 'חוכמת ההמונים', כלומר בני הנוער עצמם, המשתמשים עצמם, הם אלו שמדווחים בצורה אנונימית על פגיעה ומנטרים את התכנים."

מתי הרגשתם שמתמננת הצלחה? "יומיים לאחר ש'הכפתור האדום' עלה לרשת, קיבלנו פנייה בהולה ונרגשת מנער הומוסקסואל שאימו להוציא אותו מהארון ברשת", מספר זוטא, "לאחר לילה שלם שבו עמלנו מול כל הגורמים הרלוונטיים - משרת ישראל, פסיכולוגים וגורמים נוספים - וזהותו של הנער לא נחשפה, הרגשנו שהמטרה שלשמה הוקם המיזם - להציל אפילו נפש אחת בישראל - הצליח."

מה הלאה?

"אנחנו מקבלים עשרות פניות מדי יום על תכנים פוגעניים - הסתה, חרמות, גידופים - ומטפלים בכל אחת מהן כדי להסירן ולהפוך את הרשת למקום בטוח יותר. אחוזי הצלחה שלנו בהסרת תכנים והגשת סיוע קרובים ל-100% ומהווים תקדים ערמי. אנחנו מחפשים גופים לשיתוף פעולה ומאמינים כי הוא יתרום רבות לשמירה על ערכי הליבה המופרים מדי יום ביומו ברשת, ויחד נוביל חזון שתעידו לשנות את פני המציאות הווירטואלית בישראל."

מאחורי "הכפתור האדום" עומים דים שלושה צעירים שהחליטו לאתגר את עצמם ולגשת לתחרות הסטארטאפים לפתרון הבעיה של אלימות ברשת. התוצאה הייתה זכייה בפרס כספי, ומשם - הקמת העמותה. תכירו: עדי זוטא (31), בוגר בית הספר הריאלי והמכללה הקדם-צבאית בחיפה. הוא מגדיר את עצמו כ"מתנדב סדרתי, מכור לפרויקטים ומזימים מאתי גרים"; אלון בר דוד (27), עסק בעבר בתוכניות יזמות לבני נוער; והצלע השלישית היא לירון פטאו (27) העור מד בראש חברת תוכנה בתחום הסחר האלקטרוני ברשת. השלושה הקימו את המיזם ההתנדבותי "הכפתור האדום" במסגרת לימודי מנהל עסקים במרכז הבינתחומי בהרצליה והגדירו את מטרותם "ליצור מציאות חדשה בישראל שבה לכל גולש יש כתובת לדיווח על אלימות ברשת". סקרים על סקרים התגבשו לכדי הבנה שכל בן נוער שלישי חווה בריונות ואלימות ברשת, ושקהל היעד המרכזי הוא בני 13-19. "הרעיון למיזם נולד מסיעור מוחות שערכנו. הסתכלנו על הסביבה הפיזית של הרשת וניסינו לתת מענה לבעיה ללא יכולת אכיפה ושיטור", מסביר זוטא, "המסקנה הייתה שהסרת תכנים והגשת סיוע לנפגעים זו הדרך האפקטיבית ביותר למלחמה

כמה תכנים אלימים כל אתר סילק כדי לעודד את האתרים למיגור האלימות. מוזר עד כמה שזה נשמע, גם בשנת 2014 תופעת האלימות ברשת איננה נאכפת באופן מסודר. מדובר ברעה חולה עולמית, תולדה ישירה של העידן שהטכנולוגיה מזמן עקפה אותנו בסיוע: לא אחת יש קשר בין שתי התופעות; לעתים בריונות שמתחילה ברשת זולגת למרחב הפיזי, ולפעמים להפך - בריונות שמתחילה בסביבה הפיזית מוצאת לה ביטוי גם במרחב המקוון, כך מראה מחקר חדש שנערך במכללת אורנים תחת השם "בריונות ברשת ובריונות בכיתה בקרב מתבגרים בישראל", על ידי ד"ר מיכל דולב, כהן, מרצה וחוקרת במכללת אורנים, וד"ר נעם לפידות-לפלא. מממצאי המחקר עולה שזהותו של הבריון לרוב מוכרת לקורבן, כמו גם לצופים מן הצד. הצעירים, אשר עסוקים בה בניית הזהות שלהם, חשים בנוח להיחשף לתנסות בריונות מול קבוצת השווים, המוכרת להם מהעולם הפיזי, דווקא ברשת. המציקים העידו שהסיבה העיקרית לבריונות שנקטו היא שהם לא אהבו את הקורבן. סיבות נוספות לבריונות, שניתנו על ידי הנבדקים, העידו על אינטראקציה שלילית בין המציק לקורבן טרם ההצקה, בין שמקוונת ובין שפיזית.

ראשית החדש פורסמה ידיעה קטנה על זכייתה של עמותת "הכפתור האדום" בפרס החברתי בתחרות שנערכה במסגרת כנס המובייל לכאורה, עור ידיעה לגיקים ירדעי ח"ן בלבד. אלא שאמאחוריה מסתתרת מיזם התנדבותי של שלושה צעירים. "הכפתור האדום" הוא מיזם חברתי המאפשר לכל משתמש להוריד בחינם תוסף לדפדפן האינטרנט, המשמש מעין לחצן מצוקה למעשי בריונות וירטואליים. בעת זיהוי תוכן אלים או פרסום פוגעני - איזמים, סרטונים, קבוצות שנאה, הטרדות - לחיצה על הכפתור תשלח את צילום המסך באופן אנונימי לארגון לצורך טיפול בהסרת התוכן, ואף לסיוע חירום במקרה הצורך (משטרת ישראל, עמותת סה"ר, ער"ן). את קבלת הדיווחים, מיזם הטיפול בהם מבצעים סטודנטים מתנדבים. הפניות המוגדרות כאלימות מופיעות כתלונות לאתרים שבהם מופיע התוכן האלים, ואיגוד האינטרנט הישראלי פועל במשותף להסרתם. בתוכנית: במרד "הכפתור האדום" יפורסמו

"אחוזי הצלחה שלנו קרובים ל-100%". הסרת תכנים על ידי "כפתור אדום"

